Феъли амр икки қисм: ломсиз амр ва ломли амр. Ломсиз амр маълум феъли музореънинг олти мухотаб сийғасидан икки амал билан ясалади:

1-амал – калиманинг охирига қаралади:

а) охирги ҳарф саҳиҳ бўлса сокин қилинади: □□□□□□□ → □□□□□□□ каби.

б) охирги ҳарфдан олдингиси иллат ҳарфи бўлса, уни олиб ташланади: □□□□□□ → □□□□□□□ .

ж) калиманинг охирги ҳарфи иллат ҳарфи бўлса, уни олиб ташланади: □□□□□□ → □□□□□□□□ каби.

д) калиманинг охири ташдидли бўлса айни заммали бобдан (□□□□□□□□) бўлса, тўрт хил ўқишлик жоиз: □□□□□□□□ – □□□□□□□ – □□□□□□□ – □□□□□□□ каби. Агар айни касрали ёки фатҳали бобдан бўлса, уч хил ўқиш мумкин: □□□□□□□□ – □□□□□□□ – □□□□□□□ каби.

2 – амал:

а) музораъат ҳарфлари (□ □ □ □) олиб ташланади. Музораъат ҳарфидан кейинги ҳарф ҳаракатли бўлса шу кўйича қолади: → □□□□□□ → □□□□□□□ □□□□ каби.

б) агар музораъат ҳарфидан кейинги ҳарф сокин бўлса, феъл айни заммали бобдан бўлса, унинг олдига заммали ҳамза олиб келинади: □□□□□□□□ → □□□□□□ → □□□□□□□□ → □□□□□□□□ каби.

ж) агар феъл айни заммали бобдан бўлмаса, унинг олдига касрали ҳамза келтирилади: □□□□□□□□ → □□□□□□ → □□□□□□□□ → □□□□□□□□ ва

Copyright 2022 • **Ислом Нури** • www.islomnuri.com

□□□□□□□□ → □□□□□□ → □□□□□□□□ → □□□□□□□□ каби.

д) агар феъл □□□□□□□□ – □□□□□□□□ бобидан бўлса, музораъат ҳарфини ташлагач, кейинги ҳарф ҳоҳ ҳаракатли бўлсин, ҳоҳ сокин бўлсин, фатҳали ҳамза олиб келинади: → □□□□□□ → □□□□□□□□ → □□□□□□□□ □□□□□□□□ ёки □□□□□□ → □□□□ → □□□□□□ → □□□□□□□ каби.

Ломсиз амр 6 сийғада тусланади:

□□□□□□□□ – ургин сен бир эркак, муфрад, музаккар, ломсиз амр.

□□□□□□□□□ – уринг сиз икки эркак, тасния, музаккар, ломсиз амр.

□□□□□□□□□□ – уринглар сиз кўп эркаклар, жамъ, музаккар, ломсиз амр.

□□□□□□□□□ – ургин сен бир аёл, муфрад, муаннас, ломсиз амр.

□□□□□□□□□ – уринг сиз икки аёл, тасния, муаннас, ломсиз амр.

□□□□□□□□□□ – уринглар сиз кўп аёллар, жамъ, муаннас, ломсиз амр.

Ломли амр маълум феъли музореънинг 6 ғоиб ва 2 мутакаллим сийғасидан олинади. 1-амал қилингач, феълнинг олдига касрали лом олиб келинади: □□□□□□□□□□ → □□□□□□□□ → □□□□□□□□ каби.

□□□□□□□□□□ – урсин бир эркак, муфрад, музаккар, ломли амр.

□□□□□□□□□□□ – урсин икки эркак, тасния, музаккар, ломли амр.

□□□□□□□□□□□□ – урсин кўп эркаклар, жамъ, музаккар, ломли амр.

□□□□□□□□□□ – урсин бир аёл, муфрад, муаннас, ломли амр.

Copyright 2022 • **Ислом Нури** • www.islomnuri.com

[illegible] – урсин икки аёл, тасния, муаннас, ломли амр.

[illegible] – урсин кўп аёллар, жамъ, муаннас, ломли амр.

[illegible] – урай мен бир эр ё аёл, муфрад, мутакаллим, ломли амр.

[illegible] – урайлик биз кўп эр ё аёллар, жамъ, мутакаллим маъалғойр, ломли амр.

Мажҳул ломли амр

Маълум ломли амрни мажҳул қилиш учун охирги ҳарфидан олдинги ҳарф фатҳали, музораъат ҳарфи эса заммали қилинади: → [illegible] [illegible] каби. Мажҳул ломли амр 14 суратда – 6 мухотаб, 6 ғоиб ва 2 мутакаллим сийғаларида тусланади. Бунда мухотаб ғоибдан аввал келади.

6 мухотабнинг 3 таси музаккар, 3 таси муаннасдир:

[illegible] – урилгин сен бир эр, муфрад, музаккар, мухотаб, мажҳул ломли амр.

[illegible] – урилинг сиз икки эр, тасния, музаккар, мухотаб, мажҳул ломли амр.

[illegible] – урилингиз кўп эрлар, жамъ, музаккар, мухотаб, мажҳул ломли амр.

[illegible] – урилгин сен бир аёл, муфрад, муаннас, мухотаб, мажҳул ломли амр.

Copyright 2022 • **Ислом Нури** • www.islomnuri.com

[illegible] – урилинг сиз икки аёл, тасния, муаннас, мухотаб, мажҳул ломли амр.

[illegible] – урилингиз кўп аёллар, жамъ, муаннас, мухотаб, мажҳул ломли амр.

6 ғоибнинг 3 таси музаккар, 3 таси муаннасдир:

[illegible] – урилсин бир эр, муфрад, музаккар, ғоиб, мажҳул ломли амр.

[illegible] – урилсин икки эр, тасния, музаккар, ғоиб, мажҳул ломли амр.

[illegible] – урилсин кўп эрлар, жамъ, музаккар, ғоиб, мажҳул ломли амр.

[illegible] – урилсин бир аёл, муфрад, муаннас, ғоиб, мажҳул ломли амр.

[illegible] – урилсин икки аёл, тасния, муаннас, ғоиб, мажҳул ломли амр.

[illegible] – урилсин кўп аёллар, жамъ, муаннас, ғоиб, мажҳул ломли амр.

Мутакаллим 2 сийғада – муфрад ва маъал ғойр (ўзга билан бирга):

[illegible] **–** урилай мен бир эр ё аёл, муфрад, мутакаллим, мажҳул ломли амр.

Copyright 2022 • **Ислом Нури** • www.islomnuri.com

Linzababu – urilaylik ko’p er yo oyollar, mutakallim ma’alg’oyr, mazhul lomli amr.

Copyright 2022 • **Ислом Нури** • www.islomnuri.com